

027.41

1972 NOV 26

244

Megjelent Magyarország honismereti bibliográfiája

A FŐVÁROSI Szabó Ervin Könyvtár és a Hazafias Népfront Országos Elnöksége Honismereti Bizottsága együttes kiadásában — a Nemzetközi Könyv- és a Hazafias Népfront V. kongresszusa tiszteletére — megjelent Csomor Tibor: Magyarország című honismereti bibliográfiája. A kiadvány a jelenkori Magyarországról az elmúlt két évtizedben megjelent honismereti könyvek, gyűjteményes munkák, önálló tanulmányok, tudományos és ismeretterjesztő folyóiratok cikkeinek válogatott, elemző bibliográfiája. Szakirodalmi kalauz együttáll azoknak a tudomány- és ismeretágaknak alapvető irodalmában, amelyek a honismerettel szervesen összefüggenek és annak mindinkább alkotórészeivé válnak. A most megjelent első kötete hazánk földrajzi tájainak, városainak, községeinek, megyéinek stb. honismereti irodalmát dolgozza fel, a fővárost kivéve. (A budapesti anyagról önálló második kötet, különös tekintettel Buda, Pest és Óbuda Budapestre egyesítésének centenáriumára.)

A bibliográfia anyagának sokrétűségével a honismeret legkülönbözőbb területei iránt érdeklődők számára kíván szakirodalmi bázisként szolgálni. Szerkezete tükrözi, hogy a honismeret sok összetevőből álló ismeretrendszer. Anyagában éppen ezért a helytörténet, a földrajz, a néprajz, a gazdaság, a társadalmi és politikai élet, a szociográfia, a művelődéstörténet, a művészettörténet és még sok más tématerület irodalma megtalálható.

A BIBLIOGRÁFIA válogatva — a honismereti kutatómunka és az e tárgykört érintő közművelődési, ismeretterjesztő tevékenység szempontjait egyaránt szem előtt tartva — dolgozta fel anyagát. Önálló és rejtett bibliográfiákat, monográfiákat, gyűjteményes munkákat, évkönyveket, tudományos — és ismeretterjesztő folyóiratcikkeket egyaránt tartalmaz. Anyagába belekerült a honismeret tematikai összetevőinek (helytörténet, földrajz, néprajz stb.) válogatott, általában az ország egészéről szóló irodalma, kézikönyvei. Igen sok évkönyvet, gyűjteményes kötetet, monográfiát elemzően dolgoz fel. E művek részei a kötetben a témájuknak megfelelő helyen szerepelnek. Az elemző munka eredményeként számos hézagpótló tanulmány, sok, eddig nem ismert színvonalas bibliográfia, s más forrásmű válik ismertté.

A KÖTETBEN az anyag elrendezése a honismeret témakörébe tartozó fogalmak, tárgyszavak betűrendjében történt. Ezek részint földrajzi nevek, részint pedig a honismeret alkotó tudomány- és ismeretágak, fogalmak nevei. A földrajzi tárgyszavak, települések, tájak, közigazgatási egységek, természeti földrajzi tájegységek, hegyek, folyók stb. nevei. A többi tárgyszó általános fogalom, pl. állattenyésztés, barlangok, energiagazdálkodás, éghajlat, földrajzi nevek (helynevek), gazdasági földrajz, közlekedés, mezőgazdaság, népességföldrajz, néprajz, régészet, statisztika-

kai adatok, természetvédelmi területek, városépítés, vízrajz és sok más hasonló. E címek mögött az ország egészére vonatkozó irodalmat is megtalálhatjuk. Tájékozhatunk pl. népcsoportok nevével — barkók, matyók, palócok, természeti földrajzi fogalmakkal: pl. délibáb, lősz, szikes talajok; régészeti témákkal: pl. kunhalmok, kaptárkövek, Csörsz-árka stb. Az egyes földrajzi tárgyszavakon belül (pl. Bács-Kiskun megye; Mátra hegység, Szentendre) a bibliográfia anyaga ismét témacsoportok betűrendjében szerkesztett. Szerkezete sokban hasonlít a közismert Bodor-féle honismereti bibliográfiához, de annál részletesebben tagolt, s ennek eredményeképpen a kötet használója hamar megtalálhatja az egy-egy földrajzi fogalomhoz kapcsolódó résztemák irodalmát (pl. Szeged — néprajza; Mátra hegység — növényföldrajza; Esztergom — műemlékei.)

A bibliográfia sorozati mutatóban is feltünteti a legkülönbözőbb kiadói sorozatokban megjelent honismereti műveket. A kötetet névmutató, a feldolgozott folyóiratok, évkönyvek címeinek rövidítés-jegyzéke egészíti ki. A több mint tízezer tételt tartalmazó, az önálló kiadványokon kívül mintegy 300 féle folyóirat és egyéb időszakos kiadvány cikk- és tanulmányanyagát is feltáró bibliográfia jó tájékozódási lehetőséget biztosít az elmúlt két évtized honismereti irodalmában, és jó néhány témában a felszabadulás előtti szakirodalomhoz is elvezeti olvasóit.